

**UCHWAŁA NR XI/72/25
RADY GMINY W BĘDKOWIE**

z dnia 18 marca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 roku poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940), art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 roku poz. 2151), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 roku poz. 1939) Rada Gminy Będków uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Będków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Karolina Rauch

Załącznik do uchwały Nr XI/72/25
Rady Gminy w Będkowie
z dnia 18 marca 2025 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2025**

Wstęp

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 roku poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych

z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Będków jest

realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Będkowie.

Przy realizacji programu należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi lub przeciwdziałania narkomanii w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Podstawy prawne Programu

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 roku poz. 2151),
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 roku poz. 1939),
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2024 roku poz. 1670)
- 4) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2024 roku poz. 1491, poz. 1940),
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 roku poz. 1283, poz. 1572),
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 roku poz. 1673).

Diagnoza problemów alkoholowych, używania narkotyków oraz uzależnień behawioralnych w gminie Będków

Zagrożenia wynikające z picia alkoholu obejmują nie tylko osoby pijące, ale właściwie wszystkich mieszkańców, wśród których te osoby egzystują. Do najważniejszych problemów alkoholowych, o charakterze powszechnym, które dotyczą mieszkańców Gminy Będków należą:

1. pogarszający się stan zdrowia u osób nadmiernie spożywających alkohol,
2. przedwczesne zgony spowodowane przedawkowaniem i zatruciem alkoholowym, wypadkami komunikacyjnymi,
3. zaburzenia rozwoju psychofizycznego i edukacyjnego młodzieży spożywającej alkohol,
4. dysfunkcje wśród rodzin i ich członków, u których występuje problem alkoholowy - zaburzenia emocjonalne spowodowane stresem, demoralizacje, ubóstwo,
5. wzrastające uzależnienie wśród osób bezrobotnych, w tym wśród kobiet, matek małoletnich dzieci,
6. naruszanie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe, do których należą przestępstwa, przemoc domowa, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, zaburzenia zachowania w miejscach publicznych,
7. sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym i nieletnim,
8. nadmierne spożywanie alkoholu przez młodzież i osoby nieletnie.

Narkotyki i narkomania oraz uzależnienia behawioralne są problemem społecznym. Dostępność tych środków jest powszechna i stanowi znaczne utrudnienie życia społecznego. Dlatego też działania zapobiegawcze powinny mieć charakter długofalowy i interdyscyplinarny. Szczególną uwagę należy zwrócić na dzieci i młodzież. Poziom wiedzy z zakresu uzależnień od narkotyków, środków psychotropowych, różnego typu uzależnień behawioralnych jest stosunkowo niewielki i pochodzi głównie z mediów. W związku z tym zasadnym będzie opracowanie i rozpowszechnienie materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu promocji zdrowia, z profilaktyki narkomanii i uzależnień behawioralnych. Niezbędnym staje się

systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób (głównie nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych), które z racji wykonywanego zawodu mają największy wpływ na kształtowanie postaw wśród dzieci i młodzieży.

Na terenie naszej gminy głównym działaniem jest wsparcie szkoły w rozwijaniu profilaktyki obejmującej diagnozę problemu używania narkotyków, substancji psychotropowych oraz różnego typu uzależnień behawioralnych na terenie szkoły oraz realizację odpowiednich programów profilaktycznych.

Charakterystyka sytuacji w gminie Będków

Gmina Będków liczy 3200 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2024 r.). Wchodzi w skład powiatu

tomaszowskiego w województwie łódzkim. Jest gminą typowo rolniczą. Jednostkami, które na terenie gminy realizują zadanie z zakresu zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii są:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Będków
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Punkt Konsultacyjny,
- 5) Gminny Ośrodek Zdrowia,
- 6) Niepubliczny ZOZ AMICUS - MED,
- 7) Zespół Szkolno - Przedszkolny,
- 8) Ludowy Klub Sportowy,

Ilość i struktura sprzedaży alkoholu

Uchwałą Nr XXXIV/216/18 Rady Gminy w Będkowie z dnia 3 sierpnia 2018 roku została ustalona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwa w ilości - 15,
- zawierające od 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa w ilości - 15,
- zawierających powyżej 18% alkoholu w ilości – 15.

W 2024 roku nie wydano nowego zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

Nadzór nad liczbą punktów sprzedaży alkoholu powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) pełni Gminna Komisja d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Będkowie poprzez opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy.

Ważnym elementem długofalowej polityki Gminy jest wzmocnienie przestrzegania przepisów prawa przez podmioty zajmujące się sprzedażą detaliczną alkoholu.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

- osobom, których zachowanie wskazuje, że są w stanie nietrzeźwości,
- osobom do lat 18,
- na kredyt lub pod zastaw.

Analiza problemu nadużywania alkoholu przez mieszkańców gminy Będków

Według danych GKRPA (stan na dzień 31 grudnia 2024 r.) w roku 2024 wpłynęło 6 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego. Skierowano 2 wnioski do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. o zastosowanie leczenia odwykowego wobec osób , które nie podjęły dobrowolnego leczenia odwykowego.

W przypadku 4 osób, wystąpiono o opinie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Zgłoszone do komisji osoby z problemem alkoholowym, a także członkowie ich rodzin są mobilizowani do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnień, Punktach Konsultacyjnych oraz do udziału w grupach wsparcia. Nad przebiegiem leczenia prowadzony jest monitoring, pomocą i wsparciem są objęte rodziny z problemem alkoholowym. Alkoholizmowi towarzyszą często przemoc domowa.

Adresaci Programu

Adresatami Programu są mieszkańcy gminy Będków. Działania podejmowane na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol są skierowane do wszystkich mieszkańców – również tych niepijących. Będą wśród nich między innymi osoby dorosłe, młodzież, dzieci.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Cel główny:

Ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub problemy związane

z narkomanią, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Plan działań

Podstawą do sformułowania adekwatnego do potrzeb środowiska lokalnego planu działań jest poznanie jego rzeczywistych potrzeb. Na podstawie dokonanej diagnozy problemów i zasobów konieczne wydaje się podjęcie działań, które umożliwią skuteczniejsze rozwiązywanie

problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią oraz prowadzenie działań profilaktycznych.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków:

- działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu,
- działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych tym uzależnieniem udzielającego pomocy terapeutycznej w zakresie narkomanii i środków psychoaktywnych,
- działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób zmagających się z uzależnieniem behawioralnym i zagrożonych tym uzależnieniem.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub problemy związane z narkomanią lub uzależnieniem behawioralnym, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową:

- rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego o pomoc prawną,
- rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla rodzin zagrożonych narkomanią,
- rozszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla rodzin zagrożonych uzależnieniem behawioralnym,
- kontynuacja działań Komisji w zakresie udzielania pomocy osobami rodzinom dotkniętym alkoholizmem i narkomanią, a w szczególności poprzez prowadzenie dialogów motywacyjnych i nakłanianie do leczenia osób uzależnionych, kierowanie wniosków do Sądu o poddanie się obowiązkowi leczenia odwykowego,
- monitoring i nadzór w rodzinach z problemem alkoholowym prowadzony przez pracowników socjalnych GOPS,
- zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych,
- wspieranie działań realizowanych przez Policję,
- podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicieli instytucji, działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i behawioralnych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii i problemów behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- diagnoza problemów związanych z uzależnieniami wśród dzieci i młodzieży na podstawie wyników przeprowadzonych ankiet w lokalnej szkole, wywiadu środowiskowego oraz rozmów z wychowawcami,

- dofinansowanie do wypoczynku letniego i zimowego z programem zajęć socjoterapeutycznych lub programem zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń lub programów edukacyjno - profilaktycznych dla pracowników oświaty,
- organizacja szkoleń dla rodziców na temat problemów związanych ze zjawiskiem uzależnień, przemocy i niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży,
- współpraca z pedagogiem szkolnym w zakresie oferowanej pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej przez psychologów profilaktycznych i Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Punktu Konsultacyjnego i placówek medycznych,
- organizacja i dofinansowanie imprez promujących zdrowy styl życia,
- dofinansowanie i współorganizacja działań podejmowanych w ramach zajęć zagospodarowania czasu wolnego w okresie wakacji i ferii dzieci i młodzieży w zależności od potrzeb,
- dofinansowanie działań profilaktycznych organizowanych w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Będkowie,
- realizacja programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii,
- zapewnienie pomocy wychowawczej i terapeutycznej młodzieży z problemami uzależnień (alkohol, narkotyki, dopalacze, nikotyna, telefon komórkowy, sieć komórkowa, gry komputerowe, komputer itp.) w miarę potrzeb.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- dofinansowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, szczególnie w zakresie prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą, organizacji festynów z elementami kampanii edukacyjnej związanych z promocją zdrowia i profilaktyką problemów społecznych,
- wdrażanie projektów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy,
- podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy dotyczących zasad reklamy i podawania napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie gminy Będków oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim,
- występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z Uchwałą Rady Gminy w Będkowie w sprawie ustalenia na terenie gminy maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej:

- podtrzymywanie motywacji do podjęcia leczenia odwykowego oraz eliminacja problemów socjalno – bytowych utrudniających życie codzienne i mających źródło w uzależnieniu od alkoholu,
- tworzenie warunków do godnego, zdrowego i higienicznego życia w abstinencji poprzez zatrudnienie socjalne w razie zaistniałej sytuacji.

Przewidywane efekty:

1. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od alkoholu na terenie Gminy.
2. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej negatywnych skutków: używania substancji psychoaktywnych, stosowania przemocy, cyberprzemocy, fonoholizmu oraz wynikających z zachowań behawioralnych.
3. Poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy na temat sposobów radzenia sobie z problemami alkoholowymi.
4. Zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w formach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Praca Komisji odbywa się na posiedzeniach GKRPA, na posiedzeniach grup problemowych. Ustala się zryczałtowane wynagrodzenie dla członków GKRPA, zwanej dalej Komisją w następujących wysokościach:

1. dla Przewodniczącego Komisji – 600 zł za każde posiedzenie Komisji oraz realizację zadań zawartych w Programie,
2. dla członków Komisji - 400 zł za każde posiedzenie Komisji oraz realizację zadań zawartych w Programie.

Finansowanie Programu

1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art.18 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz inne środki z budżetu gminy.

2. Plan dochodów i wydatków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2025:

Plan dochodów: 72 900,00 zł

Plan wydatków: 72 900,00 zł:

- a) przeciwdziałanie alkoholizmowi: 63 100,00 zł
- b) przeciwdziałanie narkomanii: 2 000,00 zł
- c) przeciwdziałanie dotyczące uzależnień behawioralnych 2 000 zł
- d) przeciwdziałanie przemocy domowej: 5 800 zł

W planie wydatków uwzględnia się m. in.:

- współpracę z Powiatem Tomaszowskim na mocy Porozumienia Nr PCPR/OIK/13/07 z dnia 31 maja 2017 roku;
- zakup artykułów biurowych;
- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkotykowym, uzależnieniem behawioralnym i przemocą domową;
- finansowanie działań profilaktycznych realizowanych na terenie Gminy Będków m.in.: wyjazdy i bilety wstępu na spektakle profilaktyczne, kolonie profilaktyczne, obozy terapeutyczne organizowane dla dzieci i młodzieży, szkolenia dla nauczycieli i rodziców;
- zakup usług obejmujących wykonanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, ekspertyz, analiz;
- dofinansowanie do zakupu paczek świątecznych dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- finansowanie szkoleń i konferencji dla członków Komisji zajmujących się zawodowo działaniami profilaktycznymi i terapeutycznymi.

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok dla Gminy Będków, zwany dalej Programem, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, określa sposób realizacji zadań własnych gminy, od których mowa w art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zapisy Programu uwzględniają również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii zapisane w art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizacja zadań wskazanych w Programie finansowana jest ze środków uzyskiwanych z opłat zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Projekt Programu został pozytywnie zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Będkowie w dniu 27 stycznia 2025 roku.

Program uchwalany jest corocznie przez Radę Gminy.